

KVALITETSREDOVISNING

VANTENS FÖRSKOLA & FRITIDSHEM

LÄSÅRET 2018-2019

Kvalitetsredovisning

I kvalitetsredovisningen redovisas verksamhetens förutsättningar, måluppfyllelse och själva arbetet i verksamheten. Denna redovisning utarbetas under medverkan av pedagoger, övrig personal, föräldrar och barn.

Syftet med att upprätta en kvalitetsredovisning är:

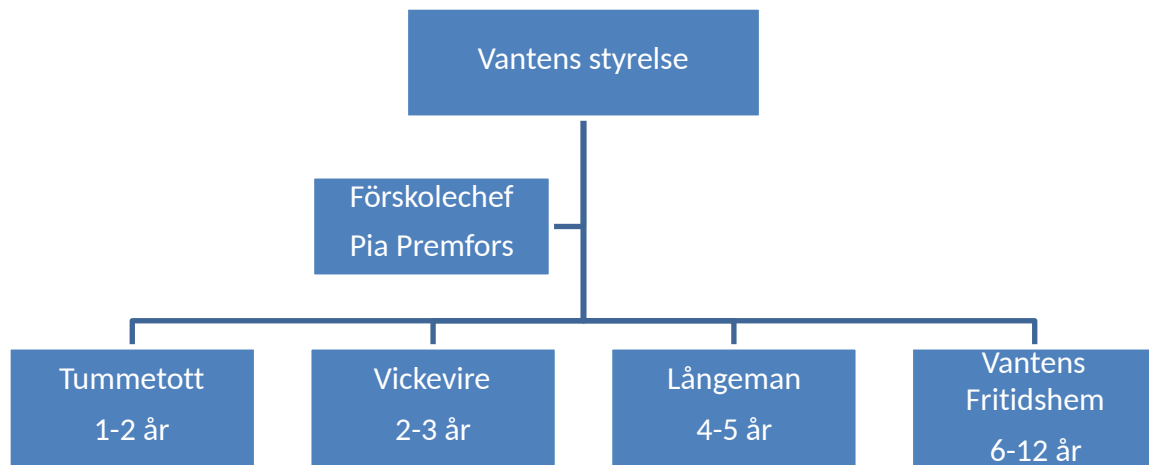
- * att vi kontinuerligt skall identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för att arbeta mot de nationella målen
- * för att kunna utveckla arbetsprocesser
- * för att bedöma resultat och måluppfyllelse
- * för att kunna vidta lämpliga åtgärder till förbättring.

Redovisningen är ett verktyg för att regelbundet stämma av hur långt förbättringsarbetet kommit i verksamheten.

Kvalitetsarbetet skall:

- Ge en övergripande bild och bedömning av kvaliteten och måluppfyllelsen inom varje verksamhet och ligga som grund för att diskutera behovet av förbättringsåtgärder.
- Ge föräldrar och andra intresserade god information om förskolan/ fritidshemmet.
- Ge underlag till politiska beslut på lokal nivå.

Kvalitetsredovisning för Vantens förskola och fritidshem läsåret 2018-2019

Inledning

Vantens förskola och fritidshem är ett föräldrakooperativ som drivs i form av en ekonomisk förening.

Vanten startade sin verksamhet 1990 med en avdelning och har sedan dess utvecklats till en förskola med tre avdelningar och ett fritidshem.

Huvudman för Vanten dvs. styrelsen består av sju ordinarie ledamöter samt tre suppleanter. Verksamhetsansvarig är förskolechef Pia Premfors.

Styrelse och förskolechef har en tydlig arbetsfördelning med avgränsade ansvarsområden vilket skapar förutsättningar i vår strävan att uppnå vår vision.

Verksamhetsidé

Vi ser varje barn som en unik människa, som i mötet med andra barn och vuxna upptäcker och utforskar omvärlden. Barnen provar, erfar och lär tillsammans med medforskande pedagoger i en miljö, som är utformad så att barnen ska ha en möjlighet att uppleva, utforska och upptäcka på många olika sätt. Vi ser miljön som den tredje pedagogen. Den ska ständigt förändras efter barnens behov och intresse. Barnens familjer är viktiga och vi arbetar gemensamt omkring barnens lärande och utveckling. Tillsammans och på olika sätt ingår barn, föräldrar och pedagoger i barnens läroprocesser. Likt hörnen i en triangel är alla tre; barn, föräldrar och pedagoger lika viktiga för barns lärande i förskolan.

Vision

Vantens uppgift är att ge barnen möjlighet till utveckling genom tillit, glädje och kreativitet i en inspirerande och utforskande miljö. Vi strävar efter en välkomnande atmosfär där ett lustfyllt och tillåtande lärande alltid ska stå i centrum. På förskolan och fritidshemmet ser vi till det kompetenta barnet. Vi ger varje barn möjlighet att utveckla en tro på sin egen förmåga. Varje barn får möjlighet att utefter sina förutsättningar utforska och prova sig fram i olika lekar och aktiviteter med engagerade vuxna som stöttar och utmanar.

Grundfakta och förutsättningar för verksamhetens måluppfyllelse

Förskolan Ht 2018

Avdelning	Antal barn	Pojkar/ Flickor	Antal pedagoger	Personaltäthet	Fsk	Bsk	Ingen utbildning
Tummetott 1-2 år	10	6/4	2,75	3,63 barn/ pedagog	1	2	0
Vickevire 2-3 år	17	9/8	2,85	5,61 barn/ pedagog	2	1	0
Långeman	20	8/12	3,25	6,15 barn/ pedagog	2	1	1
Totalt	47	23/24	8,85	5,31 barn/ pedagog	5	4	1

Förskolan Vt 2019

Avdelning	Antal barn	Pojkar/ Flickor	Antal pedagoger	Personaltäthet	Fsk	Bsk	Ingen utbildning
Tummetott 1-2 år	11	6/5	2,75	3,63 barn/ pedagog	1	2	0
Vickevire 2-3 år	17	11/6	2,85	5,96 barn/ pedagog	2	1	0
Långeman	20	11/9	3,25	6,15 barn/ pedagog	2	1	1
Totalt	48	28/20	8,85	5,42 barn/ pedagog	5	4	1

Ekonomi förskola

Likabehandlingsprincipen ligger till grund för beräkningen av bidragsnivåer, vilket innebär att bidraget är bestämt på samma grunder och utifrån samma resursfördelningsmodeller som kommunen tillämpar när resurser fördelas till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall ett tilläggsbelopp. I enlighet med förvaltningens resursfördelningsystem utbetalas bidrag per barn och schemalagd vistelsetid. Avstämning sker den 15:e i varje månad.

Tilläggsbelopp avser elever med omfattande behov av särskilt stöd.

Grundbelopp per förskola	93 382 kr
Ekonomiskt bidrag per förskolebarn	
1-3 år, upp till 15 timmar	83 705 kr
1-3 år, 15,1 upp till 20 timmar	95 298 kr
1-3 år, mer än 20,1 timmar	110 753 kr
4-5 år, upp till 15 timmar	64 391 kr
4-5 år, 15,1 upp till 20 timmar	75 980 kr
4-5 år, mer än 20,1 timmar	91 433 kr
Hysesbidrag	18 862 kr

Miljö förskola

Förskoleverksamheten bedrivs i permanenta lokaler som vi hyr av kommunen. En avdelning finns i en ombyggd lada. Här finns stora rum med högt i tak. En miljö där man lätt kan göra rum i rummet. Det har emellertid varit problem med hög ljudnivå i denna lokal. Detta är åtgärdat med hjälp av akustikplattor, ljuddämpande bord, textilier m.m.

På förskolan arbetar pedagogerna medvetet med att förändra miljön efter barnens behov, ålder och intresse. Vi ser miljön som den tredje pedagogen där vi anser att miljön ska vara tillåtande, inspirerande, utforskande och främja barnens nyfikenhet och lust att lära.

Vi har under läsåret arbetat fortlöpande med barns inflytande och fördjupat oss i barnens behov av en tillåtande och stimulerande miljö. Detta har gjort att inomhusmiljöerna på de olika avdelningarna ständigt förändras för att passa barngrupperna och pågående projektarbeten.

På Vantens förskola har vi goda förutsättningar lokalmässigt för att kunna ta tillvara barnens behov.

Fritidshem:

Fritidshem	Antal barn	Flickor	Pojkar	Antal peda.	Personal täthet	Utb. Fsk	Utb. Bsk	Utan utb.
Fritidshem Ht 18	29	9	20	3	9,67 barn/pedagog	1	0	2
Fritidshem Vt 19	26	7	19	3	8,67 barn/pedagog	1	0	2

Ekonomi Fritidshem

Bidraget är framräknat utifrån likabehandlingsprincipen samt utifrån den budget för barn- och utbildningsnämnden som beslutats av kommunfullmäktige.

Likabehandlingsprincipen innebär att bidraget är bestämt utifrån samma resursfördelningsmodeller som kommunen tillämpar när resurser fördelas till den egna verksamheten av motsvarande slag.

Bidraget består av ett grundbelopp och i vissa fall tilläggsbelopp.

Tilläggsbeloppet avser elever med omfattande behov av särskilt stöd och för elever som ska delta i modersmålsundervisning.

Ekonomiskt bidrag per fritidshemsplats

33 793 kr

Miljö fritidshem

Vantens fritidshem ligger i en villa på Södra Utmarken. En cykelbana förbinder Vantens fritidshem med Södra Utmarkens skola.

Pedagogerna förändrar kontinuerligt miljön efter barnens intresse och behov. Vi ser miljön som den tredje pedagogen där vi anser att miljön ska vara tillåtande, inspirerande, utforskande och främja barnens nyfikenhet och lust att lära.

Barnen ges stort utrymme att delta i och påverka planeringen och utformningen av såväl inomhus- som utomhusmiljön på fritidshemmet genom fritidsråd, förslagslåda och närvarande pedagoger som samtalar med barnen om deras intressen.

Systematiskt kvalitetsarbete

Under året som gått har pedagogerna dokumenterat, reflekterat kring och utvecklat det pedagogiska arbetet på förskolan och fritidshemmet. Vi har haft många pedagogiska diskussioner och har fortlöpande gjort utvärderingar och analyser. Vi använder oss av pedagogiska dokumentationer, observationer och reflektionsprotokoll som verktyg för att se hur väl vi lyckas nå upp till de nationella målen.

Varje arbetslag dokumenterar och reflekterar i Powerpoints, som finns tillgängliga för alla pedagoger och även används vid föräldramöten och utvecklingssamtal. Vi tar också del av föräldrars och barns åsikter genom olika forum t.ex. enkäter, intervjuer, föräldramöten och olika former av utvärderingar/reflektioner.

På våra personalmöten har vi begränsat diskussionerna kring praktiska göromål. Dessa diskussioner tar vi vid andra tillfällen. Istället har vi haft pedagogiska diskussioner kring förutbestämda "teman". Till exempel "Barns inflytande" och "Den pedagogiska miljön. Pedagogerna har fått i uppgift att läsa litteratur som vi sedan diskuterat utdrag ur. Detta har varit ett vinnande koncept, som har väckt nya tankar hos pedagogerna och stimulerat dem i deras arbete. Man får också tillfälle att lära av varandra, ett kollegialt lärande.

Varje avdelning har ca 2 timmar gemensam reflektionstid varje vecka. Pedagoggruppen, där även förskolechefen ingår, har möten kontinuerligt då olika pedagogiska diskussioner förs med syfte att föra det pedagogiska utvecklingsarbetet framåt på avdelningarna.

De tre grupperna: pedagog-, organisations- och miljögruppen, där varje avdelning är representerad har möten regelbundet och följer upp de frågor som det fokuseras på utifrån de olika utvecklingsområdena.

Pedagogiska dokumentationer, primomålsredovisningar, enkäter samt självutvärderingar ger underlag för utvärdering av läsåret som sker i maj/ juni.

Dessa utvärderingar går sedan pedagoggruppen igenom och ger återkoppling till varje arbetslag och nya prioriterade mål och nytt gemensamt tema presenteras.

Åtgärder för utveckling från föregående kvalitetsredovisning

Prio-områden från föregående kvalitetsredovisning för Vanten.

Priomål 1.

Barns inflytande

Att skapa en förskola där barnen är delaktiga i demokratiska processer och har inflytande över den dagliga verksamhetens utformande.

Priomål 2.

Hållbar utveckling

Förskolan ska ge barnen möjligheter att skapa ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling, samt ge dem förutsättningar att förstå hur deras egna handlingar kan påverka miljön.

Priomål 3.

Digitala verktyg

Förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i digitala medier, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa. Dessutom ska förskolan ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga att upptäcka och utforska digital teknik i vardagen.

Åtgärder för utveckling

- Läsa litteratur.
- Föreläsningar.
- Kollegiala samtal.
- Utarbeta arbetsprocesser i pedagoggruppen som utvecklar arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet.
- Reflektera och utvärdera tillsammans med barnen vid aktiviteter, projektarbete etc.

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomarna under läsåret för Vantens förskola och fritidshem.

Vår samlade värdering av detta läsår, utifrån våra pedagogiska dokumentationer, observationer och reflektionsprotokoll, visar en förbättrad kvalitet jämfört med föregående läsår. Det vi idag ser som en kvalitetsförbättring är att alla pedagoger har en ökad medvetenhet och större insikt i vad olika processer ger för konsekvenser i arbetet med barnen. Det finns idag en ökad medvetenhet kring vårt uppdrag omkring utveckling och lärande samt läroplanens innehåll och intentioner. Barnen har med andra ord fått en kvalitativt bättre verksamhet med fördjupat innehåll.

Under året som gått har arbetet med att hitta processer där vi dokumenterar barnens utveckling och lärande fortsatt. Genom våra pedagogiska dokumentationer som ligger till grund för arbetet tillsammans med barnen, får vi syn på hur väl vi pedagoger arbetar mot läroplanens mål och intentioner. För att vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet sammanställer vi våra pedagogiska dokumentationer i powerpointslingor avdelningsvis.

Vi använder oss också av Google-drive. Där kan vi lägga in och dela med oss av våra Powerpoints. Detta gör att pedagogerna kan "läsa på" och vara uppdaterade på vad samtliga arbetslag arbetar med. Det underlättar inför pedagogiska diskussioner (kollegialt lärande) på t.ex., arbetsplatsträffar. Detta har gjort att vi mer systematiskt kan förbättra kvaliteten. Vi har också nytta av powerpointslingorna vid föräldramöten, samt vid förberedande av utvecklingssamtal med föräldrar.

Det har tillkommit någon ny pedagog även detta läsår. Det tar givetvis tid att introducera nya medarbetare i vårt arbete, men det ger också mycket. Varje ny medarbetare tillför nya erfarenheter och idéer, som vi kan använda oss av i vår kvalitetsutveckling på Vanten. Det känns som pedagogerna på förskolan har landat i sina roller och vi har fungerande arbetslag. Detta innebär att tiden har kunnat fokuseras till det pedagogiska arbetet i barngrupperna.

Efter förra läsårets arbete med barns inflytande märker man att pedagogerna mer naturligt tar tillvara barnens åsikter. De har ett medvetet sätt att arbeta för att främja barnens inflytande i olika aktiviteter och projekt. De lyssnar verkligen på barnen. Detta gäller såväl pedagoger som arbetar med de små som med de lite äldre barnen.

Under läsåret har vi arbetat med tema "Vatten". Ett väldigt brett tema. Detta har resulterat i olika projekt på de olika avdelningarna. Pedagogerna har genom intervjuer av barnen och observationer kommit fram till vad barnen varit intresserade av och utvecklat sina projekt utefter detta. På en avdelning blev det ett naturprojekt utan vatteninriktning. Detta helt efter barnens intresse.

Pedagogerna har med stor insikt och kunskap om de olika barnen och med ständig anknytning till läroplanen drivit sina projekt framåt. Det har varit roligt att följa arbetslagens arbete och se hur mycket barnen utvecklas och lär under läsårets gång. Detta märker vi inte minst när vi gör vår kvalitetsredovisning.

Alla arbetslagen har utnyttjat vår närmiljö. De har gått till skogen, havet och till den närliggande dammen för att undersöka olika saker i naturen. Man har reflekterat med barnen kring olika dilemman t.ex. hur en groda utvecklas eller vad som händer med allt skräp som hamnar i havet. Se respektive avdelnings kvalitetsredovisning.

Alla arbetslagen har använt sig mer eller mindre av digitala verktyg. Man har låtit barnen fotografera och välja ut foton till sina dokumentationer. Man har också arbetat med QR-koder, som barnen själva har kunnat scanna och titta på filmer från aktiviteter man gjort. Ett sätt att bjuda in till reflektion mellan barn och mellan barn och pedagoger. Även föräldrarna har bjudits in att ta del av dessa QR-koder. Man har även haft QR-koder med olika sagor som barnen själv kunnat välja att lyssna på. Man har använt projektorn, både som reflektionsverktyg och för att inspirera barnen till lek genom att projicera olika miljöer t.ex. skog eller hav. Önskemål finns om att uppdatera våra digitala verktyg, då en del av dem börjar bli dåliga eller föråldrade. För att kunna leva upp till läroplanens mål om digitalisering behöver vi ha väl fungerande verktyg och ett väl fungerande internet, vilket inte heller alltid är fallet.

På samtliga avdelningar har pedagogerna förändrat lärmiljöerna efter barnens behov och intresse. Vi har även på läsårets arbetsplatsträffar arbetat med frågor kring de pedagogiska miljöerna och tagit del av artiklar och frågor kring detta. Dessa kollegiala lärtillfällen utvecklar verksamheten. På Långeman hade pedagogerna svårt att "få till" miljön. Då utnyttjade vi en APT till att tillsammans förändra/utveckla miljön där. Det blev många spännande diskussioner och reflektioner kring hur miljön påverkar barnen. Det var förväntansfulla barn som kom in till nya spännande utmaningar dagen efter.

Vi har fortsatt vårt arbete med Grön Flagg. Detta är ett ständigt pågående arbete för att få behålla vår fina flagga. Vi anser att hållbar utveckling är ett mycket viktigt ämne som vi verkligen vill fördjupa oss i. Vi väver in grön flagg-arbetet i våra projekt och redovisar kontinuerligt till "Håll Sverige rent". Redovisningarna finns att se på förskolan för den som är intresserad.

På Fritidshemmet har vi under läsåret utökat vår barngrupp. Det var många 6-åringar som kom från förskolan upp till Fritids. Dessutom kom det en del barn som tidigare gått på skolans fritidshem och som ville byta pga kompisar eller att de inte trivts. Detta har medfört att vi sökte en tillfällig extra resurs på fritidshemmet för att kunna vara tre pedagoger där. Tyvärr var det svårt att hitta någon till så få timmar och enbart eftermiddagstider. Det resulterade i att vi anställde två pedagoger som delade på dessa timmar och arbetade olika dagar. Detta har fungerat bra.

Den stora barngruppen gjorde att det uppstod en hel del konflikter. Man fick ta stor del av tiden på Fritids till att arbeta med gruppen och deras sätt att vara. Man hade diskussioner och samarbetsövningar både i större och mindre grupper. Man hade också ett föräldramöte där även styrelsen var representerad. Det resulterade i ett

handlingsprogram, där föräldrarna blev delaktiga. Detta och att barngruppen blev lite mindre igen på vårterminen gjorde att klimatet förändrades till det bättre.

På Fritids har man haft mycket aktiviteter utomhus, efter barnens önskemål. Det spelas mycket landhockey och fotboll. Man har också varit en del i skogen och byggt kojor och ute på olika cykelturer t.ex. till bowlinghallen, glassfabriken eller Råbocka för att spela minigolf.

Vi arbetar på med ett nytillkommet problem, vikariefrågan. Efter att i många år mestadels haft föräldrar som vikarier är vi nu i behov av vikarier utifrån vid fler tillfällen. Dagens föräldrar har inte samma engagemang i föräldrakooperativt som förut. Detta kan säkert bero på många olika faktorer. Vikariefrågan innebär en större belastning på pedagogerna, då man får lägga tid på att ”jaga” ersättare när någon är borta. Det innebär också en ekonomisk belastning för föreningen. Vi har nu tagit frågan vidare till styrelsen. Frågan har lyfts bland föräldrarna på vårt årsmöte. Det beslutades att arbetsgrupper skulle utses där man som förälder får anmäla sitt intresse.

Vi har fortsatt vårt aktiva arbete med vår likabehandlingsplan och årliga planen mot kränkande behandling genom att vi är observanta på alla tecken som kan tyda på dåliga relationer mellan barnen och tar genast itu med eventuella problem. Vi har nolltolerans mot alla former av kränkande behandling. Vid en incident görs alltid en uppföljning där vi dokumenterar händelsen. Våra föräldrar har blivit informerade om våra planer och har fått möjlighet att komma med synpunkter på dessa.

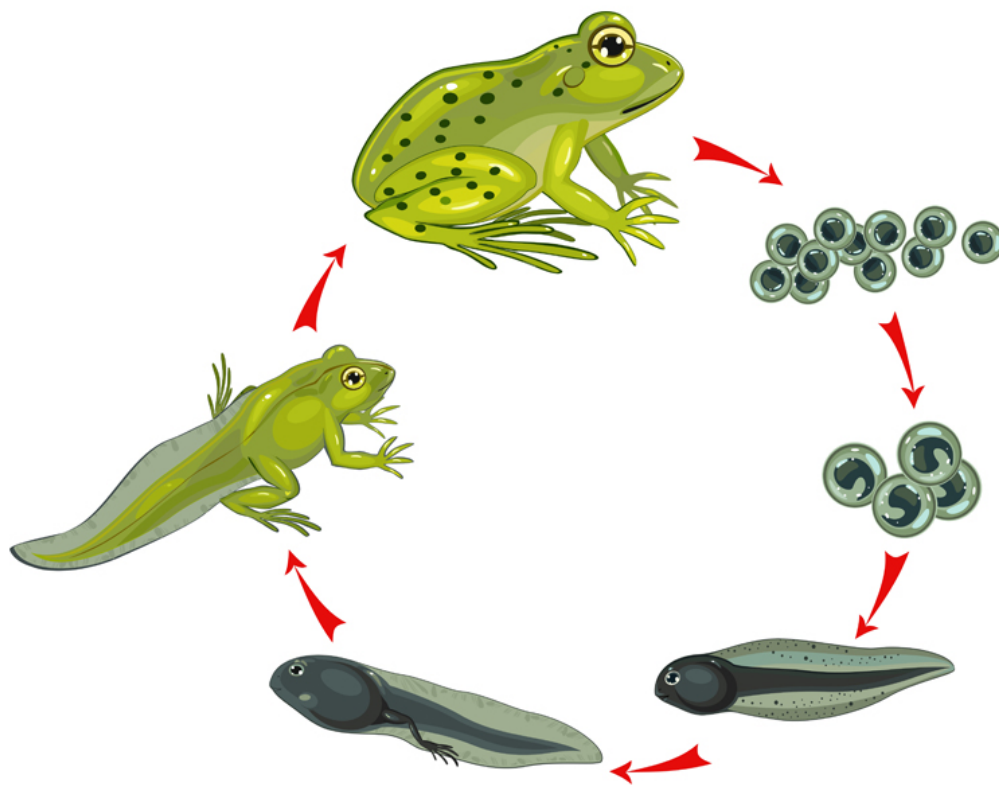
Vi arbetar fortlöpande med dessa frågor med barnen. Dels genom samtal men också genom dramaövningar/teater för att få dem att förstå.

Vi har arbetat kring temat ”stopp min kropp”. Där har vi även involverat föräldrarna genom diskussioner på föräldramöten.

Skolbarnen som går på Fritids har fått i uppdrag att göra en egen förenklad likabehandlingsplan som illustreras med deras egna teckningar. På Fritids har man varje torsdag ett litet ”möte”, där man får berätta hur veckan varit. Detta för att direkt kunna arbeta med eventuella saker som inte ”känns okej”. Barnen har också möjlighet att anonymt lägga lappar i en idélåda. Där kan man skriva eller rita åsikter och förslag som man har.

Med årets kvalitetsredovisning framför oss ser vi att vårt arbete går framåt. Det har varit ett lärorikt år med många utmaningar, som lärt oss mycket nytt. Vi ser framemot ett nytt läsår och en ny förtydligad Läroplan för förskolan (1 juli 2019).

Tummetott 2018/2019

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Priomål. Barns inflytande:

Att skapa en förskola där barnen är delaktiga i demokratiska processer och har inflytande över den dagliga verksamhetens utformande.

Förväntat resultat/kriterier

- vi vill ge barnen möjlighet att påverka och ha inflytande över den dagliga verksamheten
- ta vara på barnens intresse.
- låta barnens nyfikenhet styra projektets process.
- synliggöra demokratiska processer.

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- Lyhörda, inlyssnande och närvarande pedagoger
- Se över hur vi låter barnen vara delaktiga och välja i olika vardagliga situationer.
- Utforma och prova på olika demokratiska processer
- Observera hur barnen använder och interagerar med våra miljöer

Resultat

December 2018:

Barnen berättar för pedagogerna vad de är intresserade av att göra. Till exempel bubbla, måla, gå till dammen mm.

Vi ser hur barnens nyfikenhet leder projektet vidare. Till exempel så läste vi en bok om en pöl. I boken fanns det även myror vilket barnen fastnade för vilket ledde vidare till att vi fokuserade på det och förändrade vår miljö utifrån deras intresse.

I början på terminen och fortlöpande har vi ändrat i vår innemiljö utifrån barnens intresse. Barnen leker varierande lekar. De leker rollekar i vår hemvrå, byggklossarna och stubbarna blir höga torn. Barnen provar gärna att använda vårt material på olika sätt och utforskar med alla sina sinnen.

Under den här terminen har vi arbetat med tema vatten. Vårt syfte har varit att barnen ska få utforska och bekanta sig med vatten på olika sätt och utifrån barnens intresse, reaktioner och frågor utveckla projektet vidare. Vi började vårt vattenprojekt genom att gå till Kulltorpsdammen som ligger i Vantens närmiljö. Utifrån vad vi såg utifrån barnens intresse utveckla det vidare.

Barnen gick fram till vattnet och började kasta stenar, pinnar och grenar. Det lät plums, plask och det bubblade. Barnen skrattade, tittade på varandra, log och letade upp fler pinnar och stenar.

Vid ett av besöken vid dammen så kom vi i samråd med barnen fram till att vi skulle ta med vatten från dammen för att undersöka det vidare på förskolan. Men när vi

skulle fylla flaskan hände det något spännande och som barnen tyckte var intressant! Det blev bubblor när flaskan fylldes!

Vi ser att barnen intresserar sig för bubblor när vi besökt dammen och för att erbjuda möjlighet till fortsatt utforskning bestämde vi att använda vår "pool" och fylla den med vatten. Barnen kommer själva med förslag om redskap och verktyg de vill använda i vattnet.

Maj 2019:

Vi har fortsatt vara lyhörda pedagoger och låtit barnen visa oss vägen i vårt projektarbete.

Vi har synliggjort vårt material på avdelningen genom att sätta upp hyllor och placera material i plastlådor men även mer material i barnens nivå. Vi ser att barnen pekar på lådor de vill använda och även plockar fram materialet själva.

Barnen har fått delta i demokratiska processer genom att barnen fått öva på att lyssna, samtala och ta ansvar i den dagliga verksamheten. Vi pedagoger är närvarande och stöttar barnen i samspel och i situationer som uppstår. Vi pedagoger har sedan vår halvårs analys blivit mer medvetna och reflekterat kring hur barnen få mer inflytande i vardagen på förskolan. I samlingar och aktiviteter får barnen möjlighet att bidra med sina tankar och ideer. Exempelvis vilka sånger de vill sjunga, de har pratat om att de vill gå till dammen och då har vi gjort det. Barnen blir även inbjudna till att hjälpa till med dukning, plocka av, hämta frukt, val av frukt. Barnen erbjuds olika kreativa skapande aktiviteter och väljer själva vad de vill vara med på och göra. Vi ser att barnen tar för sig mer, kommer med egna ideer och förslag. Barnens deltagande och startsträcka ser olika ut och vi ser att barnen ansluter till aktiviteter när de är redo. När barnen blir lyssnade på eller deras ide tas tillvara på visare de glädje, skiner upp och sträcker på sig.

Analys

Vi som pedagoger har strävat efter att skapa ett inlyssnande och öppet klimat, där vi möter barnen där de befinner sig. Detta tror vi har lett till att barnen kommer med sina frågor och funderingar men att de även visar och berättar vad de vill göra och prova på. Exempelvis när barnen visar/berättar att de vill bubbla/måla så möjliggör vi att de får göra det. Även när de intresserar sig för saker i vår miljö eller vårt projekt lyssnar vi in och utvecklar/utmanar dem vidare i deras intresse.

Vi har märkt att närvarande pedagoger ger varierande lek och barnen delar upp sig mer på fler ställen på avdelningen. Vi har anpassat vår lärmiljöer efter barnens behov och intresse. Detta tycker vi har lett till att barnen använder våra miljöer och vårt material på ett nytt och undersökande sätt.

Projektet har lett till att barnen fått uttrycka sina funderingar och tankar. Deras intresse och slutsatser har gjort att vi tillsammans provat oss fram och utforskat vidare. Barnen pratar om dammen och utifrån deras glädje och upptäckarlust så

verkar de tycka att det varit spännande, intressant och roligt. Speciellt när det plaskar och plumsar mycket. Att vi sedan tog in projektet från dammen så att barnen fick undersöka vatten vidare. Det ledde till ökat intresse och barnen kom med förslag till vad de ville undersöka vattnet med.

Sedan vi synliggjort materialet mer har vi sett att barnen tagit fler initiativ och själv plockat fram och visat vad de vill göra. Det har också lett till att barnen tydligare kunnat kommunicera vad de vill sysselsätta sig med.

Vi tycker oss se att vårt förhållningssätt och tanke kring demokratiska processer har speglat av sig i verksamheten. Vi har mer medvetet frågat och släppt in barnen i beslut och det har lett till att barnen blivit mer involverade och engagerade i både projekt och våra miljöer.

Priomål. Hållbar utveckling:

Förskolan ska ge barnen möjligheter att skapa ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling, samt ge dem förutsättningar att förstå hur deras egna handlingar kan påverka miljön.

Förväntat resultat/kriterier

- utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.
- utvecklar respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.
- ge barnen förutsättningar till att värna om miljön.

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- Erbjud barnen att undersöka vår närmiljö och ta hand om den.
- Pedagoger är goda förebilder hur vi värnar om djur och natur i vår miljö.
- Ta tillvara på barnens kunskaper och utmana barnen utifrån deras erfarenhet.

Resultat

December 2018:

Pedagogerna ställer frågor vid konflikter och vardagliga händelser som sätter ord på och tydliggör situationen, känslor och konsekvenser. Vi bekräftar barnen och stöttar upp vid behov.

Några barn har frågat efter masken Sigge, förra årets projekt (masken Sigge är en mask som sorterar skräp). I en samling när vi tittade på vattnet vi tagit med oss från dammen sa några barn att vattnet var smutsigt och att masken Sigge kunde hjälpa oss. Vi pratade också om att det fanns annat skräp som vi kan sortera vid dammen.

Maj 2019:

Vi har under våra promenader till skogen och dammen sett att barnen är oförsiktiga med djuren som vi träffat på. Vi ser också att barnen för tillfället är färdiga med sitt undersökande av vatten och vi vill utmana dem vidare att se vem som bor och lever i vatten. Vi ser ett behov av att undervisa om respekt för allt levande och hur vårt handlande påverkar omgivningen. Vi valde därför i vår att fokusera på både grodans och även fröets kretslopp

Grodans kretslopp:

Vi valde att titta på och undersöka grodans kretslopp för att konkret visa och följa grodans utveckling och behov. Vi fick grodägg som barnen fått ta hand om. Vi gick till dammen för att hämta vatten till våra grodägg. Barnen tyckte det var spännande att ösa med vattnet i dammen men höll inte på så länge då vattnet var väldigt kallt. När vi kom tillbaka på förskolan vill flera hålla i flaskan och hålla i vattnet i akvariet. Några stod nära och tittar och pekar och andra tittar på från lite avstånd. När vi skulle hålla i vattnet i vårt akvarium hämtade ett barn vår gamla flaska med dammvatten och ville hålla det i akvariet. Barnen är med och hjälper till att mata våra grodyngel.

Efter ett flertal "matningar" pekar barnen själva på grodmaten och vill mata. De skrattar och ler när grodynglen simmar och äter upp maten. Det är flera barn som hämtar vår "gamla" flaska med dammvatten och vill hålla i akvariet. Ett barn kom med flaskan och sa grodor och menade att det var grodvatten.

Barnen pratar om grodor med varandra och med oss vuxna. De sjunger smågrodorna, visar oss och varandra om hur en groda hoppar. När grodorna blev mer synliga och har klättrat upp på stenen men även blivit större och rört sig mer samlas barnen oftare kring akvariet än tidigare.

Fröets kretslopp:

Barnen samlar sig runt bordet där en pedagog sitter med några barn. De tittar på och några barn närmar sig och känner både på jorden och fröerna. Några barn vill inte röra jorden och andra sticker handen i påsen och tar fram mer och mer jord. Ett barn rör händerna fram och tillbaka i fröerna medans ett annat plockar ett och ett och lägger i krukan med jord. Några barn stoppar handen i den fuktiga jorden och andra nöjer sig med att titta på. Barnen använder olika tillvägagångssätt för att utforska det nya materialet. Det är framförallt syn och känsel som används mest men några försöker även smaka på det. Barnen får följa fröets väg till att bli gräs. Barnen är med och får se vad som behövs för att gräset ska växa (jord och vatten). Odlingen fanns tillgängligt för barnen att se på ett lågt bord på avdelningen så att barnen kunde följa fröets utveckling. Barnens samlades kring odlingen och många samtal uppstod.

Analys

Vi ser att barnen har ett intresse för sin omgivning både av varandra, djur och sin omgivning. Vi har bekräftat dem i stunden och utmanat dem där och då. Eftersom vi har lagt mer krut på de andra två primålen så har detta primålet inte fått lika stort utrymme. Därför vill vi till våren lägga mer fokus här. Har vårt förhållningssätt och prioriteringar gjort att barnen inte fått utrymme att fördjupa sig inom detta område? I vår har vi fokuserat mer på hållbarhetsmålet och har sett att det har hänt mycket i vår barngrupp. De har visat ett allt större intresse och omsorg för det levande i sin närmiljö. Speciellt grodan har fascinerat och lett till många möten och samtal. Barnen gillar att vara involverade i de olika momenten för att skapa ett "hem" åt grodan. I nuläget så kanske de inte förstod utvecklingen från ägg till groda. Men däremot visade barnen ett stort intresse för de olika momenten som att hämta vatten och hålla i det i vårt akvarie. När barnet hämtade vårt "gamla" dammvatten från vårt vattenprojekt visar det på att barnet förstått att det vattnet hör ihop med dammen och det vatten grodorna behövde.

Akvariet blev en samlingsplats både för de yngre men även för barnen från de andra avdelningarna, de tittade in och försökte se. I början när det "bara" var ägg tappade de yngsta barnen fort intresset och gick iväg men bland de äldre barnen skapas det redan från början samtalsämnen om vad det är. När vi nämnder att vi behövde en stock och sten involverades även barnen från de andra avdelningarna i jakten på en stock och sten till grodorna och de ville gärna vara med och hjälpa till.

Vi fortsatte ta hand om våra grodor. Barnen gick till dammen och hämtade nytt vatten. Fler och fler barn drogs till akvariet och tittade in för att titta på grodorna. Barnen utbrast: Titta! när grodynglen som rörde på sig. En pappa kom in och lyste med sin ficklampa och då syntes ynglen tydligare och barnen blev ännu mer engagerade.

Vår dokumentation som vi satte upp och våra grodböcker i anslutning till akvariet skapade samlingsplatser och samtal mellan barnen. De pekade och ville gärna visa varandra och oss. De pratade om bilderna och frågade vad det är på bilderna. Barnen använde olika tillvägagångssätt för att utforska det nya materialet när vi sådde. Det är framförallt syn och känsel som används mest men några försökte även smaka på det.

Priomål. Digitala verktyg:

Förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i digitala medier, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa. Dessutom ska förskolan ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga att upptäcka och utforska digital teknik i vardagen.

Förväntat resultat/kriterier

- Introducera digitala verktyg.
- erbjuda barnen olika miljöer med hjälp av projektorn.
- barnen för möta litteratur i digital form.
- synliggöra projektet genom digital teknik.

Arbetsätt/Hur har vi arbetat för att nå dit

- Använda projektor för att skapa olika miljöer och världar.
- Använda oss av Qr koder.
- Lyssna på och titta på digitala sagor
- Dokumentera genom filmer och bilder samt återkoppla denna dokumentationen till barnen.
- Introducera digitala verktyg och låta barnen undersöka och utforska.

Resultat

December 2018:

Vi har introducerat Qr-koder för barnen, koderna har varit kopplade till både sånger och dokumentation. Barnen har fått använda lärplattan för att läsa av Qr-koden. Barnen har visat stort intresse och vill gärna prova själv.

Vi har använt oss av projektorn i våra olika miljöer, vi ser att barnen leker med större inlevelse, de samtalar om det som de ser och hör. De går fram och rör vid projiceringen och interagerar med det som sker. Till exempel hoppar de upp och ner och rör regndropparna på väggen. De känner på väggen och involverar varandra i sitt undersökande. När vi har haft projiceringar så blir det en lugn och harmonisk stämning i miljön.

Vi har synliggjort vår dokumentation genom bilder, projektor och Qr-koder. Barnen samlas kring dokumentationerna, pekar och samtalar om dessa.

Maj 2019:

Vi har fortsatt erbjuda sagor, projektor och digitala verktyg. Vi har flera nya barn på avdelningen som inte mött detta innan.

Vi har även fortsatt att använda qr-koder vid sångsamling och en av pedagogerna frågade vad är detta.

Det är bip bip bip (det låter så när vi scannar koden).

Pedagogerna har skapat en sagopärm med digitala sagor där man scannar av en qr-kod. Pärmerna finns tillgängliga i barnens höjd. Vi har då sett att barnen har fått ett större intresse för digitala sagor som ett komplement till vanliga böcker.

Analys

Vi ser att intresset har blivit större och större för framförallt Qr-koder, både för barnen och för oss pedagoger. Desto mer vi provar och lär oss desto större blir vår nyfikenhet och intresse. Barnen vill gärna prova att själva scanna koden. Vi har funnits med när barnen använder lärplattan till Qr-koderna men frågan är hur vi ska göra de digitala verktygen mer tillgängliga för barnen?

När vi använder projektorn och olika typer av miljöer erbjuds såsom en tänd brasa, skog, regn eller fågelsång upplever vi att barnen inspireras och att leken förändras. De fascinerar och vill gärna röra vid projiceringen.

Utvecklingsområde: Vi kommer att erbjuda barnen att lyssna och titta på digitala sagor och även fortsätta använda projektorn och utveckla möjligheterna att använda de digitala verktygen.

Barnen visar intresse och nyfikenhet och pekar på qr-koder och säger bip bip. De vill gärna själva hålla i paddan och scanna koderna. Vi har använt qr-koder på olika sätt. Både i sångsamling, digitala böcker och i dokumentation. Internet är ofta långsamt och det tar lång tid att ladda upp sånger och filmklipp, vid dessa tillfällen så vandrar barnen iväg och gör annat.

I sångsamlingarna har det varit svårt att fånga barnens intresse. De intresserar sig för qr-koden och scanningen men sångintresset och inlevelsen försvinner. När vi har haft sångsamling utan qr-kod har barnen större inlevelse och sjunger med på ett annat sätt.

Digitala sagor intresserar barnen när uppladdningen inte tar för lång tid. Då pekar, härmar och tittar barnen både på varandra och boken.

Dokumentation med qr-koder gör att dokumentationen blir levande. Barnen pekar på bilder vi har på väggarna och på koden och scannar vi den. Det spelas upp en film upp som leder till samtal och interaktion mellan barnen.

Ipaden och scanningen fångar flera barn och när de ser qr-koder vill de gärna scanna. De sitter gärna ner längre stunder och tittar på sagorna.

Projektorn har hjälpt oss vid flera tillfällen i vårt projektarbete. Vi har med hjälp av projektorn vid flera tillfällen kunnat visa upp dokumentationen för barnen. Detta har gjort att barnen själva har kunnat delta och vara med och analysera processen.

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomarna under läsåret.

Vi på Tummetott har under ht 2018 blivit ett nytt arbetslag, vi uppdaterade den nya pedagogen om hur vi jobbar på Vanten. Med många inskolningar och ny kollega fick vi en bra start. Under hösten började även Fanny arbetsträna hos oss vilket har varit en stort hjälp. Fanny har varit en i arbetslaget och varit med och stöttat upp pedagogerna i vardagliga arbetet. Vi arbetade ihop barngruppen och i barnens takt läste vi av deras intresse och lät vårt projekt dra igång.

Vantens gemensamma projekt tema "Vatten" har Tummebarnen och pedagogerna tyckt varit bra och lärorikt. Vi märkte fort att barnens intresse för vatten var stort. Våra promenader i närmiljön till dammen har väckt många intressanta samtal. Vi har även tagit in projektet vatten i vår inomhusmiljö och även här har vi sett projektet växa.

Vår inomhusmiljö har förändrats i takt med barnens intresse genom projektets gång. Vi pedagoger har varit lyhörda och anpassat miljön därefter. Material har bytts ut och även fått nya tydliga platser i barnens nivå.

Det har varit många pedagoger som varit frånvarande under vårterminen 2019. Vi har vid ett flertal tillfälle fått sätta våra bestämda aktiviteter åt sidan då vi fått stötta upp på andra avdelningar. Detta har också lett till att vi inte kunnat sitta ner regelbundet för arbeta med vårt kvalitetsarbete och fördjupa oss i och utveckla vårt projekt.

Vi tycker att vi har uppnått de mål vi föresatt oss. Sen kan man alltid utvecklas och gå ännu djupare. Är det något vi skulle kunna fokusera mer på skulle det vara att synliggöra demokratiska processer och mer tydligt och medvetet prova olika demokratiska processer.

Likabehandlingsplan:

På vårt föräldramöte går vi igenom likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling vi har den även tillgänglig i vår hall på Tummetott så att föräldrarna kan ta del av den när tillfälle ges.

Vi arbetar aktivt med hur man är en bra kompis och att respektera varandras gränser. Vi använder ordet stopp och sätter fysiskt upp handen för att tydliggöra att nu vill inte jag eller att nu vill jag att du ska sluta.
Ingen kränkning av något slag är tillåtet.
Vi har en likabehandlingsplan som revideras årligen.

Vickevire 2018-2019

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Priomål. Barns inflytande:

Att skapa en förskola där barnen är delaktiga i demokratiska processer och har inflytande över den dagliga verksamhetens utformande.

Förväntat resultat/kriterier

- De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten.
- Barnen möter pedagoger som ger dem utrymme och möjlighet till eget inflytande och ansvar för sina egna handlingar.
- Barnen ska kunna växla mellan olika aktiviteter under dagen, ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus.

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- lyssna på barnen och vara lyhörda för deras intresse i utformandet av verksamheten.
- ta tillvara på varje barns förmåga och vilja att ta ett allt större ansvar för sig själv och för samvaron i barngruppen.

Resultat:

Under läsåret har vi regelbundet gått till skogen. Vi har sett ett intresse hos barnen för växter och djur. Även ett stort intresse för skapande och att dramatisera olika sagor. Vi har tagit med material (papper, pennor, färg, lim mm) till skogen för att barnen ska kunna ges möjlighet att även där få utlopp för sin kreativitet. Pedagoger och barn har tillsammans tagit med naturmaterial tillbaka från skogen, t.ex. löv, pinnar, svampar, kottar och ekollon. Vi har skapat en hörna med detta material där de kan "bygga" insekter. Materialet har sedan flyttat vidare in till ljusbordet.

Vi har också arbetat med att ställa iordning kuben-rummet, för att göra projektet levande på avdelningen. I utformandet av detta rum är barnen delaktiga. Leken förändras ständigt utefter barnens intresse och materialet flyttar fritt mellan rummen. T.ex. målarpenslar, frisörsalong, sminkrum, hus med matvrå. Rummet är gjort så det blir många rum i rummet. Många barn är aktiva och det pågår olika aktiviteter samtidigt så som tåglek, magneterna, bokhörna och ej att förglömma den lilla vrån i garderoben.

Under läsåret som gått har utbildningen till stor del utformats och anpassats efter barnens önskemål under demokratiska processer, t.ex att barnen kommit med förslag att ta med matsäck till skogen eller att gå till linbanan.

Analys:

Vi upplever att barnen ständigt är sysselsatta i olika aktiviteter. Detta tror vi beror på att pedagogerna på avdelningen är delaktiga och närvarande i barnens utbildning. Pedagogerna ger barnen inflytande över sin dag, låter dem växla mellan olika aktiviteter och ger dem utrymme för deras fantasi och kreativitet. Detta gäller såväl inom som utomhus. Miljön är utformad med rum i rummen för att främja detta. Vi upplever att det inte är så mycket konflikter i gruppen, anledningen till detta kan vara att barnen får styra över sin dag. På så vis känns dagen mer meningsfull för dem. Tanken är att ta tillvara på varje barns förmåga och vilja att ta ett allt större ansvar för sig själv och för samvaron i barngruppen. Vi upplever att "ljusrummet" inte har utnyttjats av barnen till sin fulla rätt. Vi tror att en ny miljö skulle förändra detta och vill bjuda in barnen i detta förändringsarbete.

Ur Det synliga barnet - Martina Lundström s32.

"Att släppa in barnen som meddesigners är en av designerns- det vill säga pedagogens- främsta och viktigaste handlingar för att stärka barnens position som jämlika medmänniskor och ge dem det inflytande över utbildningen de har rätt till. lyckas man med det blir barnens intresse, nyfikenhet och lust att lära själva motorn som håller maskineriet igång i långa perioder.....Tappar vi barnens uppmärksamhet och intresse beror det oftast på att vi glömt att utgå ifrån det som är intressant och relevant för dem".

Priomål. Hållbar utveckling:

Förskolan ska ge barnen möjligheter att skapa ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling, samt ge dem förutsättningar att förstå hur deras egna handlingar kan påverka miljön.

Förväntat resultat/kriterier

- Barnens ska få förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att ges möjligheter till att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer.
- Barnen ges möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle.

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva.
- Barnen utvecklar respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Resultat:

De regelbundna besöken i skogen har gett barnen en naturlig möjlighet till fysisk aktivitet. De använder hela kroppen och vågar prova dess möjlighet. De lär av varandra genom att kopiera varandras rörelsemönster. Vi har tagit med ett rep till skogen, där de har fått möjlighet att utmana sig i att balansera. Under våra promenader har vi utmanat barnen följa olika rörelsemönster, tex Följa John, härma olika djur.

Barnen har under året visat intresse för de insekter, djur och växter som finns i skogen. De har studerat bland annat gråsuggor, tordyvlar, mullvadar och myror ingående. Olika arter av svampar har undersökts. Vi har haft med oss facklitteratur i skogen för att barnen själva skall kunna söka ämneskunskap inom de olika områdena. Barnen har studerat var insekterna lever och de har även samtalat kring var djuren tar vägen när det blir vinter och kallt. Vi har tillverkat "potatishus" (fälla) för att kunna studera småkryp närmre. Även plockat med oss lappar när vi gått till skogs. Tillsammans har vi studerat årstidens skiftning på växtligheten. Trädens blad har ändrat färg och ramlat ner och svamparna har försvunnit. I facklitteraturen har barnen även studerat olika arter av svampar och träd. Under våren har vi fortsatt att följa trädets utveckling från vinter till vår. Vi har märkt upp grenar i skogen där vi har studerat hur knoppen har utvecklats.

Vi har gett barnen möjlighet att vistas i olika naturmiljöer- skog, hav äng och damm. Vid några tillfällen har barnen fått medtaga egen matsäck. Vid andra tillfällen har pedagoger ordnat lunch på trangiakök.

Vi har en brun påse på avdelningen där vi sorterar frukt och matavfall. Till en början hade vi flera olika kärl för sortering. Nu finns endast papperssortering kvar.

Analys:

Att vistas mycket ute i naturen stärker barnens kroppskänsla och självförtroende. De vågar ta för sig mer och rör sig obehindrat i terrängen, det känns som barnen utmanar sig själva och sin kropp.

En utvecklad motorik ger också bättre koncentrationsförmåga.

Ur LpFö18 s.9

”När fysisk aktivitet, näringsriktiga måltider o hälsosam livsstil är en naturlig del av barnens dag kan utbildningen leda till att barnen kan förstå hur detta kan påverka hälsa och välbefinnande.”

Tillgängligheten till faktaböcker gör att barnens språkutveckling stärks.

Eftersom vi så ofta vistas i skogen så tror vi att barnen lättare förstår sin delaktighet i naturens kretslopp och det blir en naturlig närhet till sin miljö.

Efter att vi ingående har studerat djur och natur så får barnen en mer förståelse och empati för detta, vi är på besök i “deras” skog.

Då vi inte har några kärl på gården till återvinning har vi valt att ta bort sorteringen på avdelningen igen. Detta på grund av att vi inte på ett enkelt sätt kan genomföra detta tillsammans med barnen, genom att låta barnen vara delaktiga hela vägen i processen. Detta ser vi som ett viktigt utvecklingsområde, även med tanke på vårt arbete med Grön flagg.

Priomål. Digitala verktyg:

Förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i digitala medier, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa. Dessutom ska förskolan ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga att upptäcka och utforska digital teknik i vardagen.

Förväntat resultat/kriterier

- Ge barnen möjlighet att använda digitala verktyg.
- Barnen skall få använda digitala verktyg och på så sätt bli delaktiga i dokumentationen av utbildningen.

Arbetsätt/Hur har vi arbetat för att nå dit

- Ge barnen förutsättningar att både få uppleva och lära sig genom digitala verktyg i sin vardag.
- Ge barnen tillgång till iPad och iPhone.
- Använda projektorn i större omfattning för att inspirera barnen i utbildningen.

Resultat:

Under våra promenader till skogen har vi använt våra egna telefoner till att söka kunskap tillsammans med barnen t.ex. letat upp olika fågelarter, djurspilling och insekter.

Under hösten gavs barnen inte så många möjligheter till att använda våra digitala verktyg på det vis som vi har tänkt. Under våren har vårt arbete med digitala verktyg kommit igång lite mer. Vi har använt oss av QR-koder både inne och ute. Barnen har fått fotografera och välja ut bilder till dokumentation. Det som har fångat barnens intresse har vi sökt upp fakta kring och projicerat detta på väggen. Barnen har fått spela in egna sagor via appar.

Analys:

Vi känner oss begränsade i att använda oss av t.ex. iPad av flera olika anledningar. Inomhus fungerar inte tekniken, wifi när vi behöver använda det. Det tar för lång tid att koppla upp eller fungerar det inte alls. Utomhus saknar vi en iPad med simkort för att kunna söka kunskap tillsammans med barnen.

Barnen skulle kunna bli mer delaktiga i sin egen dokumentation t.ex. genom att låta dem använda kameran själva och få välja ut de bilder de vill ha med.

Vi pedagoger har så smått börjat erbjuda barnen våra privata digitala verktyg i skogen för att söka kunskap. Vi har köpt/lånat in ny litteratur som vi har haft med och använt oss av.

Pedagoger har dokumenterat med telefon, skrivit ut en del dokumentationer, satt upp dem på väggen samt lagt dem i Tyra. Vi känner att mer dokumentation behöver delges

barnen men vi är på god väg. Ett enkelt sätt hade varit att använda oss av en bildskärm för att snabbt kunna visa för barnen och på så vis få återkoppling och reflektion av barnen. Avdelningen kan skapa ett eget Youtubekonto och exempelvis lägga in filmer i eget bibliotek för att göra det lättåtkomligt för alla.

De digitala verktygen måste vara lätta och fungera snabbt för att de ska bli en ännu större och naturligare del av verksamheten! Vi behöver en upprustning av digitala verktyg. Vi behöver bland annat en ny I-pad och en portabel Bluetooth-högtalare. All personal bör tillhandahålla varsin väl fungerande dator för att underlätta arbetet med digitala verktyg och dokumentation.

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomar under läsåret.

Under läsåret VT 2019 har barngruppen utökats med fyra nya barn och en ny pedagog. Vi upplever att vi har en lugn och harmonisk barngrupp. De lyssnar på varandra och hjälper varandra. Konflikter kan uppstå i övergången när vi är på väg ut. Detta är något som vi pedagoger kan bli bättre på att organisera, så att inte alla möts i hallen för påklädning samtidigt. Närvarande pedagoger och ett tillåtande klimat är en bidragande orsak till lugnet och harmonin i barngruppen.

På Vickevire har vi arbetat med projekt "skogen". Övriga avdelningar har arbetat med det övergripande projektet, "vatten". Vi valde dock att följa barnens intresse och nyfikenhet, det fanns/finns ett stort intresse i barngruppen för växter och djur. Att gå iväg till skogen har varit positivt för både barn och pedagoger. Det har varit nyttigt att byta miljö. Vi märker att barnen leker andra lekar och i annorlunda konstellationer än om vi är på gården/inne på avdelningen, samtidigt som konflikterna minskar. Vi har märkt att barnen har tillgodosett sig mycket kunskap under vår uteverksamhet, detta för att de fått möjlighet att lära i meningsfulla sammanhang och ta del av varandras kunskap på ett naturligt sätt. Vi har fått positiv feedback från föräldrar och barnen har berättat om vår uteverksamhet hemma, vilket inneburit att föräldrar har blivit engagerade och delaktiga på olika sätt.

Vi märker att barnen tycker om sång och musik. Vi har tyvärr inte fått till så många sångtillfällen som vi egentligen önskar. Detta är något som vi behöver utveckla framöver. Vi har även sett ett stort intresse för böcker, både skönlitterära och faktaböcker. Vi tar tillvara på de spontana tillfällen då barnen kommer och vill läsa, vi har även inplanerat lässtund dagligen. Vi upplever att de kan sitta längre stunder och lyssna till en berättelse eller sitta med en egen bok. Det finns även ett stort intresse för bokstäver, barnen letar ofta efter "sin bokstav" i olika sammanhang. Vi använder oss av TAKK och flera av pedagogerna har/ska utbilda sig. Språkutvecklingen stärks när man använder tecken och barnen tycker det är roligt.

Barnen har skapat i olika former, exempelvis med rödlera, Play-doh, färg, lim, klippövningar och att pärla. Det finns ett stort intresse hos barnen för skapande. "Kubrummet" har varit populärt för olika sorters lek och många barn kan vistas i rummet och leka samtidigt. Barnen kan till exempel leka rollekar i kuberna, bygglekar med olika materiel eller läsa en bok i bokhörnan.

Google drive, bra med denna gemensamma plattform att delge information och samla dokument.

Utvärdering av kränkande behandling och likabehandlingsplanen

Vi har informerat och gått igenom likabehandlingsplanen och kränkande behandling med våra föräldrar på föräldramötet. De har haft möjlighet att komma med synpunkter. Föräldrarna har också informerats om att dokumenten finns tillgängliga i vår informationspärm när de vill ta del av den.

Vi har lagt stor vikt vid värdegrundsarbetet genom att vara närvarande pedagoger. På så vis har vi kunnat undvika och förhindra eventuella situationer som skulle kunna uppstå. Vi arbetar aktivt med att få alla att visa hänsyn och vara måna om varandra. Genom ett tillåtande arbetssätt och en stimulerande lärmiljö upplever vi att det blivit färre konflikter. När konflikter uppstår leder vi vuxna barnen fram till en lösning och uppmanar dem att prata med varandra, på så sätt ger vi dem verktyg att själva lösa konflikter. Vi upplever att barnen kommer till oss och ber om hjälp i de fall de inte kan lösa en konflikt själva. Vi har varit lyhörda gentemot föräldrar och lyssnat till deras tankar och orosmoment när det gäller deras barns vistelse och känsla av trygghet och trivsel på förskolan.

Vi kan ta med oss till nästa termin att arbeta mer aktivt med speciella dagar såsom FN-dagen, kompisveckan m.m.

Långeman 2018-2019

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Priomål. Barns inflytande:

Att skapa en förskola där barnen är delaktiga i demokratiska processer och har inflytande över den dagliga verksamhetens utformande.

Förväntat resultat/kriterier

- Barnen kommer med egna förslag och idéer.
- Barnen möter medforskande pedagoger.
- Barnen möter aktiva/lyhörda pedagoger.

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- Pedagoger som lyssnar och ger feedback på barnens förslag och idéer och förverkligar dem.
- Pedagoger som visar intresse för barnens upptäckter och upplevelser, samt erbjuder redskap för att ha möjlighet att forska vidare.

Resultat:

För oss är det viktigt att barnens tankar och intressen styr våra projekt. Därför inleddes höstens arbete, under tema Vatten, med att båda våra grupper fick frågan "vad är vatten för dig"? Utefter detta tog våra gruppers arbete olika riktningar. Femårsgruppen började utforska var regnvattnet tar vägen och vad som händer i gallerbrunnarna. Fyraåringarna var intresserade av vad som lever i havet och hur dessa varelser ser ut.

Hos oss får den fria leken ta relativt stor plats. Dels för att barnen då själva får välja aktivitet, men också för att de, i dessa aktiviteter, hamnar i demokratiska processer - där de tillsammans med andra övar på att ta beslut, förhandla och anpassa sig efter andras åsikter.

Vi har ett demokratiskt arbetsätt där barnen får möjlighet att bestämma över sin tid här. Vi utgår i projektarbetet kring barnens förkunskaper och deras egna intresse i hur aktivt deltagande de önskar.

Barnen får ofta uttrycka sina egna åsikter och tillsammans i grupp har vi diskuterat hur vi kan gå vidare och låta alla få ta del. Vikten av eget ansvar diskuteras mycket samt vårt "Jag" och hur vi kan påverka med respekt för varandra.

Barnen har full tillgång till vår inomhusmiljö och den förändras kontinuerligt efter intressen och behov. Bland annat iordningställdes en glasskiosk under våren, på barnens önskemål, och gruppen var aktivt med och skapade material till rummet. Även på global nivå har vi påbörjat arbete och visa på hur alla kan och bör påverka samt visa delaktighet och ansvar. Vi påbörjar en insamling till barnmissionen som arbetar aktivt för att borra brunnar och rädda liv med rent vatten.

Analys:

I ett demokratiskt klimat ingår att få delta samt att lyssna och ta hänsyn. Vi arbetar ständigt med att låta barnen ta egna beslut för att få möjlighet att stärka sin självkänsla och ges förutsättningar för självständighet.

Vi har ett gemensamt ansvar för vår miljö och material, och vid några tillfällen har tillgången till delar av miljön begränsats då barnen varit oaktsamma och därför förtroendet brutit. Hur kan vi öka barnens känsla för gemensamt ansvar och även få dem till att börja tänka kring vårt förbrukningssamhälle och att allt har ett värde?

I arbetet med vattnets kretslopp har vi utvecklat tankar kring hur vi själva kan påverka, till exempel hur vi använder/sparar vatten. Barnen har visat stort intresse och engagemang genom egna förslag till hur vi kan hjälpa andra. De har insett att vi inte kan flyga dit med vatten, men vi startar insamling i form av att panta som ger oss pengar till att hjälpa till med att borra brunnar.

De förväntade kriterierna har uppnåtts till stor del.

Priomål. Hållbar utveckling:

Förskolan ska ge barnen möjligheter att skapa ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling, samt ge dem förutsättningar att förstå hur deras egna handlingar kan påverka miljön.

Förväntat resultat/kriterier

- Förståelse för människans påverkan på miljön.
- Skapa ett sammanhang med framtidstro där vi har ett ansvar och där människan är en del av naturen.
- Barnen ska ges möjlighet att själva och i samspel med andra utveckla sin kunskap, fantasi och förmåga att samarbeta och kommunicera kring detta ämne.
- Regelbundna besök i vår närmiljö under alla årstider.

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- Närvarande pedagoger
- Observera och dokumentera
- Aktiviteter , besök och utforskande av närmiljön.
- Reflektioner barn- vuxna barn- barn Pedagoger - Pedagoger
- Levande, föränderlig miljö som erbjuder möjlighet till att pröva, utforska och förändra.

Resultat:

Då vi startade vårt läsår hade vi som övergripande tema "vatten".

Vi intervjuade barnen om deras förkunskap kring "vad är vatten för dig?" där de kom med sina svar och hypoteser kring ämnet. Utefter detta tog vår respektive "grupper" två olika riktningar " livet under ytan" och " Vattnets kretslopp".

I arbetet med livet under ytan upptäckte vi hur mycket skräp som finns i haven, och vårt projekt fick fokus på nedskräpning och återvinning för att värna om havsdjuren.

I arbetet med Vattnets kretslopp följde vi regnvattnets gång genom att titta på stadens brunnar och sedan vid utflykter följt bäckar och åar som mynnar ut i havet. Vi fortsatte sedan vårt lärande om vatten med att experimentera hur vatten avdunstar, detta gjordes genom varmt vatten på spisen. Frågan om huruvida vatten är rent och går att dricka kom upp. Då har vi sett, både genom egna upptäckter och via film, att vattnet måste renas. Vi har tittat på film om reningsverk samt gjort vårt eget lilla reningsverk.

I arbetet har vi använt oss utav olika "verktyg" såsom skapande, promenad i närmiljön, bygg och konstruktion samt digitala hjälpmedel.

Båda projekten kom att genomsyra och prägla vår miljö i form av dokumentationer, skapande alster och landskap i olika material. Materialet har tagits tillvara från vår närmiljö samt återvunnet från verksamheten. Vi har tillsammans med barnen rensat i vår miljö samt fortsatt med sortering på närliggande återvinningsstation.

Med hjälp av det vi skapat i de olika grupperna har barnen kunnat delge varandra sina kunskaper. Våra olika världar byggdes samman i ett kretslopp och visar tydligt hur allt hör ihop och påverkar varandra.

Barnen har tydligt deltagit i en ”hållbar utveckling” , de har alla kommit med många idéer och initiativ.

På Långeman har vi under många års tid arbetat aktivt med återvinning och att hålla rent i vår natur. En gång om årets deltar vi i ”Håll Sverige Rent”s skräpplockardagar, ett populärt inslag bland barnen, som ger oss möjlighet att prata om hur nedskräpning påverkar vår miljö. I år sammankopplas det även på ett naturligt sätt med våra projekt!

Utöver det sorterar vi i vardagen, och lägger framförallt fokus på matavfall och papper.

Under projektets gång har vi diskuterat våra rättigheter/ skyldigheter gentemot vår natur. Redan från början var vi noga med att vi har ett ansvar, där människan är en del av naturen vars tillgångar inte är oändliga.

Analys:

Fyraåringarnas arbete med nedskräpning i havet har också gett resultat i vår närmiljö. Barnen har insett att skräpet som finns på marken så småningom kan komma att hamna i havet och lägger stor vikt vid att städa upp allt de hittar. Barnen visar en stor stolthet över sitt arbete och att deras insats gynnar allt levande.

Under läsårets gång har barnen i femårsgruppen varit nyfikna och velat berätta om sina förkunskaper i ämnet. De har visat stor glädje i att berätta för varandra och andra om hur vattnet går runt runt, och skapar ett kretslopp. Tyvärr gick det inte att få ett besök på reningsverket vilket var vår önskan.

Barnen har fått ta del av ett sammanhang som präglats av både framtidstro och ansvar, där människan är en del av naturen och kan påverka på olika sätt. Våra regelbundna besök i närmiljön har lett till engagemang och nyfikenhet kring påverkan mellan människan och natur.

Vi återvinner aktivt även matavfall och papper på avdelningen, och har sett på informationsfilmer om vad som händer med det vi slänger när det nått återvinningsstationerna. Barnen är relativt noga med att slänga rätt, men glömmer lätt att tänka på förbrukningsmängden.

Under förra läsåret har vi blivit en Grön Flagg förskola, detta arbete lever fortsätter vi med hela tiden och detta hålls vid liv genom våra projekt.

Priomål. Digitala verktyg:

Förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i digitala medier, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa. Dessutom ska förskolan ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga att upptäcka och utforska digital teknik i vardagen.

Förväntat resultat/kriterier

- Barnen möter kunniga pedagoger.
- Barnen ges möjlighet till användning av digitala verktyg i vardagen såsom kunskapssökande genom digitala verktyg.
- Barnen möter en lärande miljö där också granskning av det fiktiva blir synligt.

Arbetsätt/Hur har vi arbetat för att nå dit

- Pedagogerna fördjupar sitt kunnande (kurs, kollegialt lärande) i ämnet för att kunna leda barnen framåt i utvecklingen.
- Tillgänglig miljö där barnen har tillgång till digitala verktyg i sitt utforskande.
- Observerande pedagoger som deltar och vägleder i barnens användning av digitala verktyg.

Resultat:

Barnen idag har redan en stor kunskap och erfarenhet av de digitala verktygen. Vår utmaning är istället att utveckla användningsområdena, till exempel till programmering, samt HUR vi förhåller oss till den information som de digitala verktygen ger tillgång till.

Det vi gör i vår vardag är att både vi och barnen utnyttjar den digitala tekniken till informationssökande och för att förse oss med upplevelser och nya infallsvinklar till nytt lärande. Vi har till exempel tillsammans med barnen utforskat hur vi globalt kan bidra till utveckling inom hållbarhet och vattenförsörjning då vi sett film och genom hemsidor fått samt delgett information.

Qr koder används flitigt i vår läshörna där barnen har tillgång till digitala sagor.

Vi försöker hitta sätt att väva in tekniken i de "analoga aktiviteterna" som sker dagligen. Bland annat har vi tillgodosett barnens önskan om mallar att skapa pärlplattor efter genom att erbjuda en app där de själva skapar mönster åt sig själva och varandra.

Analys:

Vi pedagoger använder oss mycket utav digitala verktyg både i kunskapssökande som sedan delges barnen, men barnen använder det inte i samma utsträckning.

Pedagogerna känner att de själva behöver fördjupa sig i ämnet för att stimulera utveckling på området främst vad gäller programmering vilket vi inte utvecklat och använt under året.

Vi har märkt att intresset för Qr koder har minskat och vi tror att det beror på att utbudet av sagor inte har uppdaterats. Vi skulle vilja komplettera med nytt material så som fakta och nya berättelser.

Vi har en uppfattning av att arbetet försvåras på grund av att barnen har en förutfattad bild av hur en surfplatta skall användas efter hur den används hemma. Frågan om att få spela ett spel uppstår gärna och då inte de pedagogiska som vi vill erbjuda. Hur kommer vi ifrån detta? Samma sak gäller den mesta tekniken. Projektorn är lika med film och datorn är lika med färgläggningssbild. Varför kommer ingen och frågar om att få skriva när de ser en dator? Kan vi erbjuda barnen en dator med syfte att skriva och leka med bokstäver?

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomarna under läsåret.

För andra läsåret har vi delat upp våra barn i en fyraårsgrupp och en femårsgrupp på förmiddagarna. Något vi ser stora fördelar i.

Vi har haft ett helt annat lugn i barngruppen på förmiddagarna och större möjlighet att se och bekräfta varje barn. Alla har fått en chans att vara delaktiga i projektets samtliga moment, och vi känner att vi till stor del har kunnat hålla igång vårt projekt även när det varit sjukdoms- och vabbtider. Med två stycken tillfälliga sjukskrivningar på avdelningen blev det dock mycket pusslande för att få ihop verksamheterna under början på vårterminen.

Det vi såg som negativt förra läsåret var att vi pedagoger hade svårt att hitta tillfällen för kommunikation mellan grupperna samt att barnen upplever sig gå i två skilda grupper även när de är tillsammans på eftermiddagarna. Det blir lite ”vi och dem”. Därför valde vi i år att korta ner tiden vi delar grupperna, för att få det bästa av båda världar. Måndagar och fredagar är hela gruppen tillsammans, och under våra projektdagar går femåringarna iväg mellan 8:30-11:15. På så vis finns det betydligt fler tillfällen för oss pedagoger att ha löpande dialoger, samtidigt som vi är delade under de dagar då vi har flest barn på plats. För att barnen skulle få tillfälle till insyn i varandras projekt och lärande infördes reflektionsstund en gång i veckan efter maten. Det gav positiv effekt i form av intresse och nyfikenhet kring båda gruppernas fokus kring ”vatten” men hölls tyvärr inte kontinuerligt hela läsåret ut.

Under läsåret, och speciellt vårterminen, har vi varit väldigt många barn på avdelningen. Detta har gjort att eftermiddagarna blivit extra tuffa. Ljudvolymen har varit hög och vi pedagoger känner att vi inte hunnit med någon ”verksamhet” då man inte räcker till. Även barnen har känt av det ökade trycket och det blir mycket konflikter då viljor krockar.

Årets projekt ligger under det gemensamma temat ”Vatten”, och för fyraåringarna blev det en djupdykning ner i havet. Efter reflektion tillsammans med barnen insåg vi att större delen av gruppen associerade ordet ”vatten” med havet och i våra samtal har fokus legat på de olika djur som lever under ytan. Vi pratade mycket om kretsloppet i havet, med vem som äter vem, och att även vi ingår i havsdjurens kretslopp. Här kom vi in på att fiskarna misstar plast för plankton och där lades sedan stor fokus på hur djuren påverkas av människans nedskräpning.

I projektet har vi till största del valt att arbeta med hela gruppen och alla har blivit erbjudna samtliga aktiviteter. Vi tvingar dock ingen som väljer att avstå från enskilda aktiviteter!

Projektet har varit lockande och barnen har visat stort intresse och engagemang även i samarbete med hemmen.

Barnen har inspirerats av varandra och delgivit varandra sina kunskaper. Vi anser att vi till stor del ser det enskilda barnet även i det kollektiva lärandet.

Utöver det huvudsakliga projektet/projekten så har vi även fokuserat på barnens växande bokstavsintressen. Vi har högläsning i stort sett varje dag. Ordbilder som anknyter till vårt projekt för att skapa meningsfullt ”skrivande”. Vi pratar mycket om bokstäver, och uppmuntrar barnen att våga prova skriva på egen hand, utan värderingar i hur väl de lyckas. Fokus ligger på att stimulera intresset.

Likaså arbetar vi med matematiken. Barnen tycker att det är väldigt spännande med mönster, och både pärlar och ritar efter sådana. Naturligt kommer det även in turtagning vid olika moment under dagen, likaså problemlösningar samt diskussioner om tid och klockan. Vi har även haft Helen hos oss 1-2 gånger i veckan under hösten, som har spelat väldigt mycket spel med barnen. Det vi kanske behöver bli bättre på är att göra barnen medvetna om att det är matematik de använder sig av i de olika momenten, samt dokumentera dessa?

Vi kan känna att vi som pedagoger har varit lite dåliga på att erbjuda sång och drama i vardagen, vi har dock kompenserat genom att bland annat gå till biblioteket för drama och rytmik.

Vi har lagt stor fokus på att försöka göra vår inomhusmiljö mer inspirerande och trevlig och under våren la vi ett av våra personalmöten till att fixa till våra "rum". Det skapade ett nytt intresse och engagerade barnen under en längre tid. Vi har dock haft svårigheter att fånga de barn som har ett större rörelsebehov och gärna har lekar innehållande spring och brottning.

För våra gamla sexåringar uteblev uppföljningssamtalen på höstterminen efter påbörjad skolstart.

Sammanfattningsvis så anser vi att det varit ett roligt, kreativt och lärorikt år - både för oss och barnen. De har haft många tankar, idéer och kunskaper som burit oss igenom årets projekt. Nu blickar vi alla framåt mot nya spännande utmaningar!
Utvecklingsområden

Utvärdering av Årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan:

Vi har fortsatt att arbeta med en delad barngrupp, där barnen födda 2013 gått iväg till vår fritidsfastighet på förmiddagarna, och barnen födda 2014 har fått ha Långeman för sig själva under dessa timmar.

På Långeman har detta inneburit ett helt annan lugn i barngruppen, med endast tio barn, och vi har haft tid att se varje individ och anpassa verksamheten på ett annat sätt än tidigare. Även på fritids har det medfört lugnare arbetsmiljö och mer riktat arbetssätt där pedagogerna kunnat lyssna av och arbeta utefter barnens behov och intresse.

Vi har fortsatt arbeta med ljudvolymen, speciellt på eftermiddagarna då vi har många barn i våra lokaler. Det blir lätt att barnen försöker överrösta varandra.

Vi känner att den nya rutinen med att femåringarna ansluter till Långeman strax innan lunch har gjort att vi sluppit lika stora problem med stress som föregående år, och i stället har en mer gemensam verksamhet.

Vi arbetar även aktivt med konflikthantering, då vi vet av erfarenhet att det är viktigt i den här åldersgruppen. Vi har både jobbat förebyggande genom att ta del av diskussionsmaterial (exempelvis, "Ugglan och kompisproblemet" och vår egen likabehandlingsplan), och aktivt visat på lösningar direkt när någonting hänt. Här är det viktigt att vara närvarande pedagoger.

Vi har också deltagit i en fortbildning i ämnet "lågaaffektivt bemötande" vilket vi känner behov av.

Under vårterminen använde vi oss utav en specialpedagog som gav oss verktyg och tips hur vi kan arbeta för att minimera konflikter och situationer/ rutiner som kan påverka. Till exempel då barnen gått mellan lokalerna har vi skapat nummer som de slumpvis får välja för att undvika konflikter om vem som ska gå var. Vid matsituationen har barnen fått bestämda platser.

Vi arbetar kontinuerligt med att barnen samarbetar och aktivt tränar samarbete samt lyssnande och respekt för både vuxna och kompisar. I och med vårt övergripande tema "hållbar utveckling" tränar vi på att ta hänsyn och leva sig in i andra människors situation. För tillfället diskuteras också huruvida vi kan hjälpa/ påverka även på global nivå.

Vi har fortsatt med vår "FN-vecka" där vi ägnar en vecka varje höst åt att belysa Barnkonventionen och diskutera alla barns rätt.

Till kommande läsår är tanken att återuppta "Veckans Kompis" vilket var ett populärt inslag under tidigare år. Som Veckans Kompis har man ett större ansvar att se efter sina kompisar och det ger tillfällen att reflektera hur vi är mot varandra. Vi har tillsammans skapat en kompisol där barnen varit delaktiga och skrivit ner hur en bra kompis ska vara.

Vi har nolltolerans mot alla former av kränkande behandling och är lyhörda för det som sker på avdelningen. För att ge barnen en möjlighet att tala om var det finns otrygga zoner genomförde vi för något år sedan en trygghetsvandring, där barnen i mindre grupp fick se över vår miljö. Detta har vi tyvärr missat att göra under detta läsår. Vi tar dock det med oss till nästa år. Vi anser även att vi behöver fler forum/ möjligheter för barnen att uttrycka sig om sin trivsel.

I enkäterna till likabehandlingsplanen framgår det att barnen vet vad de ska göra när det uppstår någon situation.

Fritidshem 2018-2019

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Priomål. Barns inflytande:

Att skapa ett fritidshem där barnen är delaktiga i demokratiska processer och har inflytande över den dagliga verksamhetens utformande.

Förväntat resultat/kriterier

- Barnen kommer med egna förslag och idéer
- Barnen deltar i utformandet av miljön
- Barnen möter medforskande pedagoger
- Barnen möter aktiva/lyhörda pedagoger
- Barnens nyfikenhet och intressen leder projektet

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- Närvarande pedagoger som stöttar,
- Pedagoger som lyssnar och ger feedback på barnens förslag och idéer och förverkligar dem,
- Pedagoger ska observera hur barnen använder sig av miljön och göra justeringar utifrån barngruppens behov och önskemål,
- Ge barnen möjlighet att vara delaktiga i reflektioner och utvärderingar kring deras lärande, samt ha inflytande över sin egen dokumentation.

Resultat:

Vi pedagoger är väldigt noga med att jobba efter ett demokratiskt sätt där vi lyssnar på dem och lika viktigt är att de ska ha möjlighet att bestämma själva över sin dag på fritids och göra egna val.

Vi har påbörjat ett fritidsråd med olika barn var tredje vecka. Detta har inte varit så populärt bland barnen, de (inte alla men många) har sett det som ett avbrott.

En orolig start på hösten och samtal med barnen och föräldrar resulterade i vårt övergripande tema "Vi-känsla".

Genom att vara observanta och lyhörda pedagoger inför gruppens olika individer har barnen fått grundläggande kunskap om allas lika värde och möjlighet att se andras perspektiv.

Under läsåret har några av barnen tagit på sig en "ledarroll" och försökt styra resten av gruppen ibland med negativ påverkan. Genom samtal med berörda barn samt ibland också föräldrar har vi belyst vikten av allas rätt till att bli sedd och hörd och att förutsättningarna för utveckling och lärande är lika för alla i gruppen.

Vi har lagt energi på att iordningställa en miljö som erbjuder båda grupperna möjlighet till lek och lärande. Alla fritidsbarn har på olika sätt deltagit i utformande och förändringar inomhus såväl som utomhusmiljö.

Analys:

Barnen visar på olika sätt att de tagit till sig demokratiska värderingar, t.ex. vid diskussioner och i olika beslutssituationer. Vi upplever att barnen lyssnar på varandra och visar respekt för varandras åsikter i samarbetsövningar, dock inte lika mycket i de "ostyrda aktiviteterna".

Vi ger barnen många tillfällen där de får uttrycka sin åsikt och där barnen känner att vi pedagoger lyssnar på dem.

Det som fångar barnen i nuet tas till vara samt behov som uppstod för hela gruppen har vi fortsatt jobba med.

Utveckling:

Regelbundet föra dialog med barnen ang trivsel, aktiviteter samt förbättringsområden.

Vi bör också införa "ansvarsområden". Tyvärr har intresset från barnen svalnat under läsåret, pedagogerna känner själva att detta bör utvecklas vidare och hållas vid liv.

Vi tror att detta beror på att barngruppen har minskat och det barnen som vi har kvar är yngre.

Vi måste hela tiden vara noga med att vår lärmiljö utmanar och lockar barnen till samvaro och lek där alla känner sig välkomna.

I slutet på höstterminen har vi gjort ändringar i vår miljö efter barnens önskemål och behov. Vi förändrar miljön kontinuerligt efter barnens önskemål och behov.

Priomål. Hållbar utveckling:

Fritidshemmet ska ge barnen möjligheter att skapa ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling, samt ge dem förutsättningar att förstå hur deras egna handlingar kan påverka miljön.

Förväntat resultat/kriterier

- Barnen möter pedagoger som är medvetna om hur vi människor påverkar miljön.
- Barnen har möjlighet till utevistelse.
- Barnen ges möjlighet att experimentera och uppleva olika typer av kretslopp.
- Barnen möter medforskande pedagoger.

Arbetsätt/Hur vi har arbetat för att nå dit

- Pedagoger som visar intresse för barnens upptäckter och upplevelser, samt erbjuder redskap för att ha möjlighet att forska vidare,
- Pedagoger som inser vikten av att vara i, samt värna om, sin närmiljö,
- Pedagoger som har en medvetenhet om hur vi människor påverkar vår miljö.
- Barnen ges möjlighet att experimentera och uppleva olika typer av kretslopp
- Barnen möter medforskande pedagoger.

Resultat:

Under terminen som gått har vi inte arbetat med något tema som anknyter DIREKT till natur/miljö. Däremot innefattar ” hållbar utveckling” även en social del. Vi har fokuserat på VI känslan i gruppen och i linje med det har samarbetsövningar fått en stor del.

Vi arbetar aktivt med hållbar utveckling men behöver göra barnen mer medvetna om det. Vi utnyttjar vår närmiljö vid olika aktiviteter tex skogsutflykter, skridskoråkning och bowling; detta främjar också barnens fysiska hälsa.

Under våra stora möten samt dialog i mindre grupp tar vi alltid itu med de bekymmer som uppkommer .

Med tanke på att Jaget är starkt hos de flesta barnen har diskussionerna handlat mycket om hur vi alla bidrar och är en tillgång i gruppen. Det har varit viktigt att förstå att ” mina behov” är just mina , kanske inte det som är ”rätt” för alla

Analys:

Pedagogerna är medvetna om att helheten är viktig för barns utveckling och lärande. Vi har medvetet delat in gruppen så att de invanda grupperingarna ska luckras upp i syftet att alla ska lära av varandra och utveckla sin samarbetsförmåga.

I arbetet som innehållit samarbetsövningar förstärks vårt arbete av VI-känsla. Detta tvingar dem att tänka ”nytt” och förstå sin omgivning från olika infallsvinklar. Deras varierande inställning , förmåga och erfarenhet har gett oss flera olika utmaningar för att skapa möjligheter att förstå och ta till sig.

En övning som gav gott resultat samt väckt stort intresse hos barnen var övningen med att ” flytta till en annan planet” .

Under pågående övning insåg vi att de behöver en vägledning och push för att ”hamna” i andra konstellationer .

Vi ser att liknande övningar är av värde , det fångar barnen med en fantasifull , rolig men också lite ”viktig” uppgift.

Utveckling:

- Finna utmaningar, övningar och uppgifter som lockar.
- Göra barnen mer delaktiga i våra dokumentationer
- utöka användning av vår powerpointslinga i reflektion med barnen
- arbeta mer i mindre arbetsgrupper
- utveckla barnens förmåga att dela med sig av kunskap och erfarenhet på ett positivt sätt och skapa ledarroller utifrån det.
- Skapa mer öppenhet till samarbete utöver de gängse grupperingarna.

Priomål. Digitala verktyg:

Fritidshemmet ska ge barnen förutsättningar att utveckla intresse för berättelser, bilder och texter i digitala medier, samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa. Dessutom ska förskolan ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga att upptäcka och utforska digital teknik i vardagen.

Förväntat resultat/kriterier

- Barnen möter kunniga pedagoger.
- Barnen ges möjlighet till användning av digitala verktyg i vardagen såsom kunskapssökande genom digitala verktyg.
- Barnen möter en lärande miljö där också granskning av det fiktiva blir synligt.

Arbetsätt/Hur har vi arbetat för att nå dit

- Pedagogerna fördjupar sitt kunnande (kurs, kollegialt lärande) i ämnet för att kunna leda barnen framåt i utvecklingen.
- Tillgänglig miljö där barnen har tillgång till digitala verktyg i sitt utforskande.
- Observerande pedagoger som deltar och vägleder i barnens användning av digitala verktyg.

Resultat:

Till en viss del har vi arbetat med digitala verktyg. Vi använder regelbundet iPad och projektor samt dator för att söka information, dela information och även en stor del i barnens skapande (filmer och inspiration mm)

Barnen har stora förkunskaper inom området och väldigt nyfikna att använda sig av digitala verktyg. Pedagogerna skulle vara mer observanta för att kunna utveckla barnens kunnande i ämnet.

Analys:

Vårt arbete är långt ifrån målets innehåll. De flesta barnen äger redan den kunskap som vi använder oss utav. Det krävs mer utmaning för att utveckla deras kompetens på området. Programmering ser vi t ex ser vi som en möjlighet att utveckla tillsammans med barnen. Vi tror att uppgifter i mindre grupper där de löser uppgifter tillsammans där även ställs krav på samarbete. Då kan barnen dela med sig av sin kunskap till de barn som inte är lika långt framme.

Med tanke på att detta används i större utsträckning och är en del av skolans vardag skulle vi gynnas av att ta del av deras arbetsätt inom detta. Både för barnens och pedagogernas skull.

Utveckling:

- Fördjupa kunskap hos pedagogerna
- Utveckla intresse för att kunna locka och utveckla arbetet.
- Söka resurser som t ex föräldrar och andra som kan delge och ge tips.

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomarna under läsåret.

Hösttermin på fritids började med en stor barngrupp och två nya medarbetare . Vår önskan redan från början var och är fortfarande att tillsammans med barnen skapa ett fritids där vi tar hänsyn till allas intresse o behov, där alla ska trivas och känna sig trygga och ha en öppen dialog med föräldrarna.

Vi pedagoger var väldigt noga med att jobba efter ett demokratiskt sätt där vi lyssnar på dem och lika viktig är att barnen ska ha möjlighet att bestämma själva över sin dag på fritids och göra egna val.

Vi upplever att vi har en barngrupp som redan tidigt av terminen grupperat sig i små invanda grupper. Detta har skapat en negativ inverkan på gruppen med dålig stämning och många konflikter.

Detta resulterade i möte med föräldrar (alla inbjudna) och samtal med alla barn där vi försökt betona vikten av allas trivsel och noll tolerans mot kränkningar. Trots detta har problemet kvarstått under terminen , dock känner vi att vi fått stöd och uppmärksamhet från föräldrar. ett antal barn har valt att lämna fritids under terminens gång, av olika anledningar.

Denna höst har skolan inte erbjudit löpande kontakt oss emellan , detta skulle till viss del kunna underlätta för pedagogerna på fritids då olika situationer har sin grund redan under skolvistelsen.

Vi tycker att vi har en öppen dialog och bra daglig kontakt med de flesta föräldrar, antingen vid hämtningen, telefonsamtal eller via mail och alltid öppna för deras synpunkter. Vi har också nu i slutet av terminen lämnat ut enkel enkät ang synpunkter på verksamheten med frågor om vad som fungerat bra/ mindre bra under terminen. I början av terminen utarbetade vi våra mål och arbetssätt för läsåret.

KUNSKAPSMÅL:

Vårt arbete har fokuserats kring vårt uppdrag VI känsla p ga de problem som funnits i gruppen .

SOCIALA MÅL: Under terminen har vi pratat mycket om begreppet ansvar vilket också berör ett att våra prio mål”Hållbar utveckling” . Barnen har fått möjlighet att påverka och vara delaktiga i verksamheten och våra aktiviteter , och genom det stimulera deras förmåga till att visa respekt för omvärlden och andras behov.

MILJÖ : Lokalen delas med 5 årsgruppen som aktivt arbetar med ”Vatten” , detta har skapat lite nyfikenhet hos fritidsbarnen med lite frågor men inget vidare arbete med det .

Vi kommer att fortsätta arbeta för att alla barn ska vara med och påverka såväl inomhus som vår utomhusmiljö till olika aktiviteter samt möjlighet till lek och lärande.

Vi känner att miljön och dess utformning har resulterat i att barnen gärna använder sig av olika uttrycksmedel såsom skapande, bild , teknik och digitala verktyg.

Vi önskar att detta ska skapa en lärorik fritid.

Barnen är delaktiga i det dagliga arbetet med den årliga planen mot kränkande behandling och likabehandlingsplanen men vi måste arbeta ännu mer med att göra dem mer delaktiga i framställandet av denna.

Vi pedagoger vill kvalitetssäkra vårt arbete genom lite tydligare struktur samt dokumentation för att synliggöra vårt pedagogiska arbete här. Det gör vi genom att på vår första planering använda oss utav frågorna:

VAR ÄR VI? VAR VILL VI? HUR GÖR VI FÖR ATT NÅ DIT?

Hela tiden är barnens förförståelse, tankar och intresse utgångspunkten för kommande arbetsgång.

Vår Powerpointslinga ska fungera som ett verktyg i reflektioner tillsammans med barnen och hålla våra pedagogiska mål levande, då pedagogerna tycker Tyra appen inte räcker till för att synliggöra barnens lärande. Därför vill vi komplettera detta genom att filma, ta kort, samt ha mer dokumentation på väggarna så att barnen själva ser sitt lärande och kan återkoppla till tidigare aktiviteter som sen kan leda till nytt lärande.

Vårt mål är det att alltid utgå utifrån barnens behov och intresse när vi planerar vårt verksamhet.

Utvärdering av Årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan:

Vårt mål / vision har från början varit att skapa en trygg miljö där barnen ska leka och utvecklas både enskilt och i grupp.

Att skapa ett fritids där vi tar hänsyn till allas intresse och behov, där alla ska trivas och känna sig trygga och ha en öppen dialog med föräldrar var/är grunden till vårt arbete.

I vårt arbete är det väldigt viktigt att alla barn ska respekteras för det den är och att ta hänsyn till allas behov och intresse.

Höstterminen började med att vår barngrupp utökades till 33 barn. Vi har anställt en extra personal på deltid vilket delades mellan två personer. Dessa direkt har inte varit direkt delaktiga i planeringen av verksamheten men ändå bidragit med sina synpunkter och upplevelse av gruppen.

Vårterminen började med att barngruppen har minskat; några av barnen har valt att börja på skolans fritids där deras kompisar från klassen gick redan och andra cyklade hem. Det blev ändringar i personalgruppen där förskolechefen har ersatt en av pedagogerna som blev långsjukskriven och jobbade bara på förskolan på eftermiddagar.

Genom att observera, dokumentera barnens utveckling samt reflektera och synliggöra vårt ped. arbete görs halvårs analys i slutet på ht-terminen och i slutet på läsåret görs kvalitetsredovisning där man går genom hela läsåret, våra primärsmål som utgår från läroplanen.

Under året har pedagogerna många pedagogiska diskussioner och har fortlöpande utvärderingar och analyser. Läroplanen för fritidshemmet är/blir utgångspunkt och står i fokus i olika utvecklingsområdena .

Under terminen hade vi både stora och små konflikter i barngruppen som vi upplever handlar om starka individer och grupperingar mellan barnen. Vi har fått ingripa i många hårda konfliktsituationer då det både fysiskt och verbalt varit utanför gränserna. Vi kallade till ett föräldramöte för att informera och ta hjälp från dem. Både medlemmar från styrelsen och en del föräldrar var med. Föräldrarna var väl medvetna om problemen och angelägna att ta taga det och föra en öppen dialog i de dagliga mötena om hur dagen varit. Vi känner att det fick effekt genom samarbete med hemmen, dock inte fullt ut. Konflikterna med hårda ord och attityd har minskat medan respekt för allas delaktighet och ”påtvungade” rutiner inte fungerar.

Vi har talat mycket om detta både vid möten i storgrupp samt i möten med de berörda. Vid samtal visar barnen respekt och förståelse för hur alla ska få utrymme och må bra och känna sig välkomna

Pedagogerna är medvetna om att vissa delar i strukturen behöver ses över.

Vi arbetar aktivt med att utveckla ett klimat som uppmuntrar barnen att uttrycka sin mening och bli respekterad för den vilket sker möten i olika grupper och daglig dialog.

Under vårterminen där barngruppen blev betydligt mindre har samarbete barnen emellan samt stämningen blivit mycket bättre, men dock en del konflikter hade vi ändå.

Vid vårterminens start har gjorts en vecko planering för vårt verksamhet där bla har vi en fast dag för reflektionen över veckan ; barnen berättar hur en och var upplevde veckan, både bra och dåligt och samtidigt tillsammans planerar vi in aktiviteter för nästa vecka. Även om alla barn inte varit intresserade av dessa reflektionstillfällena har vi uppmanat dem att delta. Då har dem deltagit aktivt och dessa tillfällena har blivit mycket givande för både pedagoger och alla barn.

Barnens åsikter och idéer har återspeglats i vårt dagliga verksamhet. Det har varit till stor hjälp när vi försökt förstå och hjälpa barnen att lösa konflikter.

Vi har märkt att alla växt i sina roller i gruppen; dem har blivit bättre på att diskutera och förstå varandras situation.

Vår vision är att det alltid ska vara roligt att vistas här och att alla är lika viktiga och värdefulla för hela gruppen.